

Vilâyet idaresi kanununun 2 nci ve 71 nci maddelerini 3001 sayılı kanunun 1 nci maddesini tadil eden 3001 sayılı kanunun birinci maddesinin E fıkrasındaki (Bele- diyesinin 7 nci maddesinde yazılı usule riayet edil- meye) kaydının tefsiri hakkında Başvekâlet tezkeresi ve Dahiliye encümeni mazbatası (3/337)

. C.
ekâlet
resî müdürlüğü
: 6/115

16 - XII - 1941

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

3001 sayılı kanunun birinci maddesinin E fıkrasındaki (Belediye kanununun 7 nci maddesinde yazılı usule riayet edilmek üzere) kaydının tefsiri hakkında Dahiliye vekilliğinden yazılan 3 - XII - 1940 tarih ve 9258 sayılı tezkere sureti sunulmuştur.

İşin tefsir yolu ile halline ve sonunun bildirilmesine yüksek müsaadelerini rica ederim.

Başvekil
Dr. R. Saydam

Dahiliye vekâleti M. S. M. U. M. Ş: 2 M. İfadeli ve 23 - XII 1940 tarih ve 9258 sayılı tezkere suretidir

Başvekâlet Yüksek makamına

Vilâyet idaresi kanununun 2 nci maddesini değiştiren 34510 sayılı kanunun birinci maddesinin E fıkrasında bir mahalle veya köyün belediye sınırlarından ayrılarak müstakil köy haline konmasına Belediye kanununun 7 nci maddesinde yazılı usule riayet edilmek üzere yapılması emredilmekte ve sözü geçen 7 nci madde de bu iş için tahkik heyeti teşkil olunacağı, tahkik heyetinin ayrılacak parça sakinlerinin reylerini alarak mazbata yapması ve vilâyet idare heyeti kararı üzerine evrakın Şûrayı devlete tevdi olunması ve Şûrayı devlet, iftirakın nafi olduğuna ve vâridatının kendisini idareye ve imara kâfi bulunduğu karar verdiği takdirde Reisicümhurun Yüksek tasdikına arz edilmesi yazılıdır.

Belediye sınırı içine alınacak olan parçalar için de aynı formalite caridir.

Bu maddeye istinaden Devlet şûrasına sevkolunan bir evraka Şûra, 3451 sayılı kanunun birinci maddesinin E fıkrasında gösterilen esaslar arasında Devlet şûrasının iftirak kararı vereceğine dair bir sarahat mevcut olmamasına ve bu fıkrada yazılı Belediye kanununun 7 nci maddesindeki usule riayet kaydından maksadın da halkın reyine müracaattan ibaret bulunmasına binaen Devlet şûrasının kararına lüzum olmadığına karar verilmiştir.

Bu karar karşısında vazın kanunun maksadını anlayabilmek için zabıt ceridesine baş vurulmuş ise de meseleyi aydınlatacak bir kayda rastlanamamış ve bu yüzden yüksek makaminize arzı keyfiyete lüzum hâsıl olmuştur.

Devlet Şûrasının noktâi nazarına tebâiyet edildiği takdirde Devlet şûrasının kararı ve Millî irade ile belediye sınırı için alınmış olan bir parçanın başka bir köye bağlanması halinde Devlet

şûrası kararı ve Millî irade ile ve müstakil köy teşkili halinde ise yalnız Vekâletin onayile ayrılması gibi nazariyatı hukukiyeye uygun düşmeyecek bir vaziyet hâsıl olacağı mütalea edilmekte olduğundan 3451 sayılı kanunun birinci maddesinin E fıkrasındaki (Belediye kanununun 7 nei maddesinde yazılı usule riayet edilmek üzere) kayımdan kastedilen manaum Büyük Millet Meclisinden tefsir kararı istihsali suretile tesbitine yüksek müsaadelerini sonsuz saygılarımla arz ve rica ederim .

Dahiliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Dahiliye encümeni

Esas No. 3/337

Karar No. 24

29 - IV - 1941

Yüksek Reisliğe

3451 sayılı kanunun birinci maddesinin E fıkrasındaki (Belediye kanununun 7 nei maddesinde yazılı usule riayet edilmek üzere) kaydının tefsiri hakkında Başvekâletten gelip 10 - III - 1941 tarihile Encümenimize havale buyrulmuş evrak Dahiliye vekâleti mümessili huzuruna tetkik olundu.

Meseleyi halletmek üzere evvelâ 3451 numaralı kanunun birinci maddesile Belediye kanununun 7 nei maddesi karşılaştırılıp iki madde arasında taaruz mevcut olup olmadığı ve bu taaruzun tefsir yolile mi, yeni tesisle mi halli maslahata daha muvafık düşeceği araştırıldı. Devlet Şûrasının da üzerinde durduğu veçhile 3451 numaralı kanunun birinci maddesinin E fıkrası (bir belediyeden ayrılan bir mahalle veya semtin müstakil köy haline konması) şekline munhasır olmak üzere Belediye kanununun 7 nei maddesinde gösterilen usule müracaat edilmesini istemektedir.

Belediye kanununun 7 nei maddesi, ayrılmanın halkın reyine müracaattan sonra vilâyet idare heyetinin kararı üzerine Devlet Şûrası (yine kurulacak köy varidatının kendisini idareye ve imara kâfi bulunduğuna ve bu iftirakın nafi olduğuna) karar verdiği takdirde Reiscümhurun tasdiki ile yapılmasını emretmektedir.

E fıkrası ise Belediye kanununun 7 nei maddesine müracaatı emretmekle beraber ayrılmanın (Belediye meclisi; vilâyet idare heyeti ve umumî meclis mütaleaları üzerine Dahiliye vekâletinin tasdikile) yapılacağını yazmaktadır.

3451 numaralı kanun muahhar olduğuna göre bu ayrılmada bu kanunun E fıkrası hükmüne göre yürünüp Devlet Şûrası yerine Vilâyet umumî meclisine gidilmek ve ondan sonra da Dahiliye vekâletinin tasdikile iktifa edilmek lâzım gelmektedir. Ayrıca belediye meclisinin kararı alındıktan maada Belediye kanununun 7 nei maddesinde gösterilen usul dairesinde halkın reyine müracaat olunmak ve 7 nei maddeye atıftan sadece halkın reyine müracaat hususu anlaşılacak lâzım bulunmaktadır.

Pakat müstakil köy teşkilinden daha basit olan (Belediyeden ayrılan bir parçanın başka bir köye ilhakı) işi E fıkrasında zikredilmemiş olmasına göre bu basit işin 7 nei madde hükmüne göre halli icap ediyor. Halbuki bir belediyeden ayrılıp başka bir köyle ilhak edilecek parçada - müstakil bir teşekkül meydana gelmeyeceğine göre - varidatının kendisini idareye ve imara kâfi gelip gelmeyeceğini araştırmaya imkân da; faide de mevcut olmadığı gibi bu parçanın - müstakil köy teşkilinde olduğu gibi - bir köye ilhakında meclisi umumileri alâkalandırmak ve bu ayrılmayı da Dahiliye vekâletinin tasdikile bitirmek daha faydalı olacağı mülâhaza olunmuştur.

3451 numaralı kanun memleketimizde mülki taksimler arasında yapılacak muhtelif değişikliklerde takip olunacak usulleri gösteren bir kanun olduğundan bu değişikliklere ait bütün hükümlerin bu kanunda toplanması ve bu hükümlerde tam sarahat ve katiyet bulunması lüzumlu görülmek üzere iki kanun arasındaki vuzuhsuzluğun tefsir

yolile değil tesisle halli eiheti iltizam olunmuş ve bunun için 3451 numaralı kanunun birinci maddesindeki E fıkrası ona göre yazılmıştır. Aneak mahallî idareler arasındaki değişikliklere munhasır bulunan bu fıkrada bir mahalle veya semtin bir köyden ayrılıp başka bir köye verilmesine ve yine bir kasabanın bir nahiyeden ayrılıp başka bir nahiyeye bağlanmasına dair hükümler eksik görüldüğünden bu eksikler de bu fıkraya ilâve edilmiştir.

Yine fıkradaki Belediye kanununun 7 nei maddesine atıf dan maksat (ayrılacak parçadaki belediye müntehiplerinin belediye seçim usulüne göre reylerine müracaat) olduğundan bu hüküm fıkraya yazılarak 7 nei maddeye atıf da kaldırılmıştır.

Yine bu fıkra ile belediye kanununun 7 nei maddesi arasında her hangi bir ihtilâfa meydan bırakmamak üzere 7 nei maddenin hangi hususlarında tatbik edileceği ayrıca tasrih edilerek bu kısım da 3451 numaralı kanunun birinci maddesine bir fıkra olarak ilâve edilmiştir. Bu fıkra (F) harfiyle konmuş; maddenin aslındaki F fıkrasına G harfi verilmiştir.

3451 numaralı kanun 3001 numaralı kanunun birinci maddesi yerine kaim üç maddelik bir kanundur.

Bunun birinci maddesinde tadil edilmeyen A, B, C, F fıkraları aynen ve D fıkrası eksik kalan kasaba kelimesinin ilâvesile bu lâyhaya alınıp kendisinin kaldırılması muvafık görüldüğünden lâyiha ona göre yazılmıştır.

3001 numaralı kanunda henüz yaşayan ikinci maddesi olup o da aynen bu lâyhaya alınmak suretile kaldırılmış ve 1426 numaralı vilâyet idaresi kanununun 2 ve 71 nei maddelerini tadil eden hükümler bu lâyhada toplanmıştır.

Yüksek Heyete sunulmak üzere yüce makamınıza arz olunur.

Dahiliye E. Reisi	Reis V.	Bu M. M.
Tekirdağ	Çoruh	Tokad
C. Uybadın	Atıf Tüzün	Galib Pekel
Kâtip		
Yozgad	Ankara	Bursa
	Ekrem Ergun	Fatih Güvendiren
Çorum	Erzurum	Erzurum
İ. Kemal Alpsar	N. Elgün	Z. Soydemir
Gaziantep	Çankırı	İçel
Dr. A. Melek	A. Doğan	T. C. Beriker
Kars	Konya	Kütahya
E. Özoğuz	Ş. Ergun	Sadri Ertem
Malatya	Maras	Mardin
E. Barkan	Z. Kayran	Edib Ergin
Sivas	Zonguldak	Zonguldak
Mitat Ş. Bleda	İ. E. Bozkurt	Rifat Vardar

DAHİLİYE ENCÜMENİNİN TEKLİFİ

Vilâyet idaresi kanununun ikinci ve yetmiş birinci maddelerini değiştiren kanun

MADDE 1 — 1426 numaralı kanunun ikinci maddesi aşağıda yazılı olduğu şekilde değiştirilmiştir :

A) Vilâyet kurulması veya kaldırılması veya vilâyet merkezinin tesbit edilmesi ve değiştirilmesi Devlet şûrasının mütaleası alınarak kanun ile yapılır.

B) Kaza kurulması ve kaldırılması veya bir kazanın başka bir vilâyete bağlanması ilgili vilâyetlerin idare heyeti ve umumî meclislerinin mütaleası alındıktan sonra kanun ile yapılır.

C) Vilâyet adının değiştirilmesi vilâyet idare heyeti ve umumî meclisinin ve Devlet şûrasile Maarif vekâletinin mütaleaları alındıktan sonra İcra Vekilleri Heyeti kararla yapılır.

D) Vilâyet sınırlarının, kaza merkez, sınır ve adlarının tesbit edilmesi ve değiştirilmesi, mühim mevki ve tabii arıza adlarının değiştirilmesi, nahiye kurulması ve kaldırılması, bir köyün veya bir kasabanın veya nahiyenin başka bir vilâyet ve kazaya bağlanması veyahut nahiyelerin merkez ve sınırlarının tesbit edilmesi ve merkezlerinin değiştirilmesi ilgili vilâyetlerin idare heyeti ve umumî meclislerinin mütaleaları alındıktan sonra Dahiliye vekâletinin kararı ve Cümhur Reisinin tasdiki ile yapılır.

E) Nahiye adlarıyla köy adlarının değiştirilmesi, yeniden köy kurulması ve kaldırılması, köylerin birleştirilmesi ve ayrılması, köylerin ve kasabaların aynı kaza içinde bir nahiyeden başka bir nahiyeye bağlanması ve bir köy mahalle veya semtinin o köyden ayrılıp başka bir köyle birleştirilmesi vilâyet idare heyeti ve umumî meclisinin mütaleası alındıktan sonra Dahiliye vekâletinin tasvibile yapılır.

Bir mahalle veya semtin belediye sınırla-

rından ayrılarak müstakil köy haline konması veya mevcut bir köyle birleştirilmesi aşağıdaki şekilde yapılır :

Ayrılma talebi o kısımda sakin belediye müntehiplerinin ekseriyeti tarafından imzalı bir mazbata ile vukubulduğu takdirde belediye meclisi vilâyet idare heyeti ve umumî meclisin mütaleaları alındıktan sonra Dahiliye vekâletinin tasvibi ile olur.

Ayrılmaya vali tarafından resen lüzum görüldüğü takdirde ayrıca o parça belediye müntehiplerinin belediye seçimi usulü dairesinde reyleri de alınmak lâzımdır.

F) Bir belediyeden bir veya bir kaç mahalle veya semtin ayrılıp müstakil bir belediye teşkil etmes veya bir köye tabi bir veya bir kaç mahalle veya semtin o köyden ayrılıp bir belediye hududu içine girmesi Belediye kanununun 7 nci maddesi hükümlerine tabidir.

G) Yukarıdaki fıkralarda umumî meclislere verilen vazife ve salâhiyetler umumî meclis toplantı halinde değilse daimî encümen tarafından yapılır.

MADDE 2 — 1426 sayılı vilâyet idaresi kanununun 71 nci maddesi aşağıda yazılı olduğu şekilde değiştirilmiştir :

Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

MADDE 3 — 3001 ve 3451 sayılı kanunların hükümleri kaldırılmıştır.

MADDE 4 — Bu kanun neşri tarihinden mu-teberdir.

MADDE 5 — Bu kanunu İcra Vekilleri Heyeti yürütür.